

StartPoint 2011
výběr nejlepších absolventských prací
evropských výtvarných škol

Galerie výtvarného umění v Chebu
19. 1.–25. 3. 2012
Vernisáž 18. 1. 2012, 17.00

Oldřich Morys (FaVU VUT Brno), 2011, pohled do instalace

Mezinárodní projekt StartPoint představuje výběr nejlepších absolventských prací evropských výtvarných akademií. Je založen na jednoduchém principu: nejzajímavější absolventské práce z jednotlivých škol jsou souborně představeny v rozsáhlém katalogu (design Petr Babák a Laboratoř), na webu (www.startpointprize.eu) a ty nejlepší i na výstavě, kde pak mezinárodní jury zvolí držitele hlavní ceny a několika čestných uznání. Projekt začínal v roce 2003 v Galerii Klatovy/Klenová jako konfrontace čtyř českých výtvarných škol, v devátém roce své existence už zahrnuje 34 uměleckých škol z 19 evropských zemí. Jedná se tak o největší evropskou přehlídku tohoto druhu.

GAVU Cheb se už v roce 2011 do projektu zapojila výstavou vítěze (Alexis Milne) a tuto tradici laureátské výstavy by ráda držela i v dalších letech. Letos připravila i reprízu hlavní výstavy, která na podzim roku 2011 proběhla ve Wannieck Gallery v Brně; objeví se tu **16 vybraných umělců**, z toho i dva, kteří v Brně nebyli k vidění, a samozřejmě i všichni držitelé cen. Tu hlavní si odnesl Tommy Høvik (Kunstakademiet Oslo), čestná uznání pak Nicky Assmann (KABK Den Haag), Kevin Gaffney (RCA London), Tomáš Šoltys (VŠVU Bratislava) a Malthe Stigaard (GRA Amsterdam).

Absurdnost a trpkost lidské existence se **Marta Antoniak** (1986, ASP Krakow) rozhodla ukázat a zkoumat na fiktivní postavě jménem Celine – korpušentní dámě ve středních letech oděné do spodního prádla nadměrné velikosti. V cyklu Wonderland se s Celinou setkáváme v izolovaných groteskních situacích, kdy je na způsob Alenky v říši divů konfrontována

s oživlým světem dětských hraček. Život stárnoucí ženy jako jedna dlouhá série krutých nedorozumění je umocněna věrnou drobnokresbou a podáním příslušejícím spíše dětským knížkám.

Instalace **Nicky Assmann** (1980, KABK Den Haag, čestné uznání), kterou v Chebu představujeme na videu, je založena na mýdlové vodě, kterou dobře známe z dětských bublíků. V pečlivě nasvíceném divadelním prostoru se na tenkých tyčích střídavě zvedají dvě obří zrcadlové membrány, jejichž vnitřní pnutí se projevuje ve fantastických duhových reflexech. Zároveň zrcadlí i samo napjaté publikum, v němž bleskové zborcení a rozplynutí nestálého povrchu vyvolá efekt upřímného úžasu z krásy i pomíjivosti.

Projekt **Anny Blachno** (1983, WSP UMK Toruň) reaguje na tristní realitu východoevropských nemocnic, kterou sama zažila na gynekologické klinice. Léčí se zde pouze tělo, kdežto psychický stav pacientů lékaře příliš nezajímá. Tomu odpovídá i bezútěšné prostředí, sterilní nejen fyzicky, ale i esteticky a mentálně. A také nemocniční oblečení, vlastně absolutně neženské – asexuální, obnošené, bílé. Její odpověď představovalo deset nových hábitů s barevnou dekorativní výšivkou s motivem ženských orgánů. Jejím cílem bylo, aby se v nich pacientky cítily lépe a zároveň aby prostřednictvím zobrazení vnitřních orgánů lépe přijaly své tělo a vyrovnaly se se svou nemocí.

Tématem projektu Index **Daniela Djamo** (1987, UNA Bukurešť) je rumunská revoluce roku 1989. Autor nahrává vzpomínky jejich účastníků, které zároveň fotografuje v prostředí jejich domovů. Nejsou to hlavní protagonisté, nýbrž obyčejní lidé, kteří

byli tehdejšími událostmi často tragicky zasaženi. Výstupem je zdánlivě neosobní portrét, doplněný několika řádky textu, vybranými z několikahodinového záznamu. Tvář, interiér domova a autentická vzpomínka spolu tvoří symbolickou zkratku, v níž se koncentruje individualita a životní osud jednoho konkrétního člověka. Z jednotlivých kamínek vytváří ucelenou mozaiku – skutečný příběh revoluce se všemi působivými detaily jako protiklad oficiální interpretace, která ji vnímá jako politickou událost, v níž hlavní roli sehrály masy.

Kevin Gaffney (1987, RCA Londýn, čestné uznání) vytváří videa založená na vlastních literárních scénářích. Předvádějí vnitřní svět postav v hraničních psychických stavech prostřednictvím zdánlivě velmi precizních filmových prostředků a postupů. Jsou plně odkazů k populárním klišé filmových žánrů a úmyslně přemstěných scén. Na diváka mohou působit dojmem již viděného, současně jsou však doprovázeny drásavou nejistotou, kde to vlastně bylo: v kině, ve snu nebo snad v jednom z minulých životů?

Stroje a aparáty byly vždy důležitým tématem moderního umění, mnohem více než civilizační optimismus však nesou ironické a kritické prvky. Také **Marcel Große** (1981, AdbK Norimberk) již několik let vytváří na způsob amatérských kutilů vlastní verze technických a vědeckých zařízení, jež mají svou vlastní estetiku, spojující kritickou ironii a téměř naivní okouzlení. Tato práce je parafází proslulého obřího urychlovače elementárních částic ve výzkumném centru CERN v Ženevě.

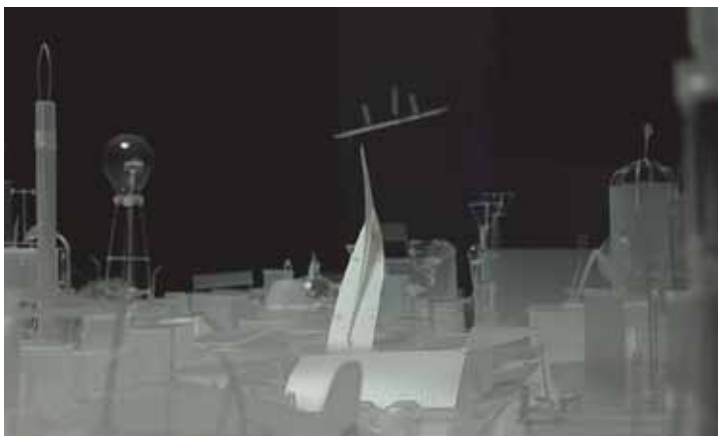
Anna Blachno (WSP UMK Toruň), intimní výšivka, cyklus dokumentárních fotografií z projektu

Kevin Gaffney (RCA Londýn), Oral Fixation, 2011, HD video

Daniela Hoferer (HfBK Drážďany), Passionsmaschine, 2010-2011, ruční výšivka na syntetickém saténu, bavlněná nit, 250×300×20 cm

Leferis Kiourtsoglou (ASFA Atény), *Továrna*, 2011, různé druhy plastů, 2×3×0,40 m

V imaginativním světě **Daniely Hoferer** (1981, HfBK Drážďany) najdeme odkazy na středověkou, barokní a lidovou religiozitu s její groteskní imaginací. Našla si originální techniku ve výšivce, kterou používá malířským způsobem k vytváření závěsných obrazů. Vyhýbá se však gendrovým interpretacím, spojujícím tuto techniku s ženskými pracemi. Pro ni je mnohem důležitější aspekt zpomalení a soustředění, který je v dnešním zrychleném světě stejně archaický jako motivy, jež se objevují v jejích obrazech.

Držitel hlavní ceny StartPoint 2011 **Tommy Høvik** (1979, Kunstakademiet Oslo), od něhož je v Chebu představena pouze část diplomové kolekce, se zabývá spiritualitou, ačkoliv to tak nemusí na první pohled vypadat. Jeho atmosférická diplomová práce sestává z asambláží doplněných texty či sochami, ukazuje možné hranice našeho poznání konečnosti a její reflexe. Zkoumá tak možnosti současné a přitom neformální spirituality, založené na čistě osobní zkušenosti. Prostá fotografie západu slunce s textem popisujícím sdílené štěstí je lehce ironickým, ale upřímným pokusem najít a vyjádřit svoje osobní a jedinečné náboženství.

Fascinace architekturou v její utopické fantaskní podobě je jedním z témat, které se objevují jak u starých mistrů, tak i v moderním umění. A samozřejmě nejvíce ve filmu s jeho neomezenými možnostmi simulace, kde utopická sídla nabývají nejrozmanitějších podob, od gotických katedrál po obytné kosmické lodě. Nejčastěji se oba principy – futuristický a historizující – prolínají, podobně jako ve fascinující instalaci **Leferise Kiourtsogloua** (1981, ASFA Atény).

Radim Langer (VŠUP Praha), *Bez názvu*, olej na plátně, 230×210 cm

Obraz **Radima Langer** (1985, VŠUP Praha) je svým způsobem současnou variantou klasického malířského žánru zátiší; ostatně právě zátiší vždy spojovalo zobrazení reality s její konceptuální interpretací, což je i Langerovo téma. Svůj obraz zaplnil vyobrazením akumulovaných předmětů stejného druhu – jakési imaginární garáže automobilového nadšence. Realistické zobrazení je tu spojeno se znejistěním prostorových vztahů mezi předměty a jejich prostředím. Stejně nejednoznačně na hraně mezi znakem odkazujícím k realitě a autonomním objektem působí i předměty, které obraz doprovázejí.

Cyklus fotografií Zářící město **Carlose Azeredo Mesquity** (1988, FBA UP Porto) vznikl za jeho pobytu v Budapešti v rámci výměnného programu Erasmus. V názvu zřetelně zaznívá narážka na Le Corbusierovy utopické projekty. Autor vyhledával v městské krajině prvek seriálního opakování, nabývající někdy až bizarních podob, který vnímal v souvislosti se zdejší socialistickou minulostí. Ve svých fotografiích jej ještě podtrhl vertikálním dělením dlouhých panoramatických záběrů.

Svoji diplomovou práci reagoval **Oldřich Morys** (1983, FaVU VUT Brno) na samotný ceremoniál jejího oficiálního hodnocení, jež převrátil naruby. Uvnitř ateliéru vytvořil několik asambláží z obyčejných předmětů. Komise, která měla jeho práci posoudit, je však téměř nemohla vidět, neboť autor jimi mj. i zatrasil dveře a pohled dovnitř umožnil pouze skrze několik drobných průzorů. Jedna z těchto asambláží zároveň tvořila rampu, přes kterou autor z uzavřeného prostoru unikl skrze stropní okno.

Aleksandar Pertemov (KH Weissensee Berlin), *SuperStarLookaLikey18*, 2011, pigmentový tisk na papíru, adjustovaný na hliníkové desce, 200×150 cm

Aleksandar Pertemov (1978, KH Weissensee Berlin) pracuje ve svých fotografiích s barevnými balonky, z nichž lze ukrotit nejrůznější zvířátka a tvary. Abstraktní barevné kompozice na bílém pozadí připomínají gestické malby amerických abstraktních expresionistů, které měly být přímým odrazem vnitřního světa umělce. Ovšem složitě inscenování, banalita spojená s balonky a zjevná dekorativnost představují přímý opak všeho, co ztělesňoval abstraktní expresionismus. Tohle „malování sochou“ (protože balonky takovou efemérní sochou vskutku jsou) v médiu fotografie přesně odráží svět současného umění, jež rezignovalo na hluboké významy a spirituální poselství a namísto toho divákovi předkládá elegantní vizuální hry, plné sofistikovaných odkazů na dějiny umění.

„Jsem sociální turista. Přitahují mě lidé. Studuji je. Jak spolu navzájem jednají? Jak se chovají na veřejnosti?“ ptá se ve svém prohlášení **Malthe Stigaard** (1978, GRA Amsterdam, čestné uznání). Jak ve voyeurském videu Camera Man, komentujícím zdánlivě běžný život amsterdamské ulice, tak i v inscenované ateliérové diskusi s profesorem a spolužáký o svých vlastních fiktivních dílech (Talk Show) se staví do role sociálního výzkumníka, který se snaží klást otázky po způsobu našeho sociálního fungování, našich očekávání, způsobu komunikace, našeho studu i odvahy.

Ačkoliv **Lucie Sceranková** (1985, AVU Praha) vypadá na první pohled jako fotografka, je spíše inscenátorkou a kouzelnicí, připravující drobné iluze a surrealistické přeludy, využívající metody trikového filmu i subverzivní reklamy. Výsledná instalace několika fotografií vytváří jakýsi katalog grafických snů, kde se zdánlivě reálné věci ukazují jako pouhé klamavé obrazy, které rozvětvují skutečnost do mnoha rovin.

Tomáš Šoltys (VŠVU Bratislava), *Člověk na řece*, 2011, performance, tisk, 2,7×4 m

Při své performanci, kterou realizoval koncem dubna 2011 v centru Bratislavy, plul **Tomáš Šoltys** (1985, VŠVU Bratislava, čestné uznání) pomalu po proudu Dunaje na desce, skryté pod jeho hladinou. Osamělá postava uprostřed mohutného toku přirozeně vyvolala zájem obyvatel a také policie, která k němu dorazila na motorovém člunu, aby se ho dotázala na motivy jeho činu. Ale autorovi nešlo o laciný efekt, natož o nějaké náboženské konotace. Vytváří tu symbolickou situaci, v jejímž středu se zároveň sám ocitá. V ní mu řeka zastupuje jakési ne-místo vytržené z času a prostoru, kde může být člověk pouze sám sebou; a sice v protikladu k pevné zemi, kde naopak neunikne zátěži historie, jež nás všechny determinuje.

www.startpointprize.eu

Lucie Sceranková (AVU Praha), pohled do instalace na výstavě StartPoint 2011 ve Wannieck Gallery v Brně

StartPoint 2011

výběr nejlepších absolventských prací evropských výtvarných škol

Velká galerie, Videoroom

19. 1. – 25. 3. 2012

Kurátor: Pavel Vančát

Vernisáž 18. ledna, 17.00

Otevírací doba: út–ne 10.00–12.00, 12.30–17.00

Souběžné výstavy:

Václav Boštík: *Zakřivené pole*, 1970

Opus magnum, 19. 1. – 25. 3. 2012

Václav Girs: *Ice on Staircase*

Malá galerie, 19. 1. – 18. 3. 2012

Chrudoš Valoušek: *Chrudošův mix*

Muzeum Café, Galerie pod baobabem, 19. 1. – 25. 3. 2012

Galerie výtvarného umění v Chebu

příspěvková organizace Karlovarského kraje

náměstí Krále Jiřího z Poděbrad 16, 350 02 Cheb

T: +420 354 422 450, F: +420 354 422 163,

info@gavu.cz, www.gavu.cz

ArtMap.cz

V roce 2012 vydala Galerie výtvarného umění v Chebu. Medailony jednotlivých výtvarníků jsou převzaty z katalogu výstavy. Jejich autory jsou Pavel Vančát, Marcel Fišer a Ondřej Chrobák. Grafika Kolář & Kutálek, tisk Dragon Press, s. r. o., náklad 800 ks.

Titulní strana: **Tommy Høvik** (Kunstakademiet Oslo),

Bez názvu (Jak malé věci nakonec znamenají nejvíce), 2011, barevná tužka na papíru (detail)